



Nieuwe wijn in nieuwe zakken

Cultuurverandering: de pastorale bekering
van de parochiegemeenschap

april 2024



Bisdome **Breda**



Inhoud

Voorwoord - door bisschop Liesen	3
Een nieuwe tijd	4 - 5
Huidige cultuur	6 - 7
Nieuwe parochiecultuur: leerling van Christus zijn	8 - 9
Nieuwe wijn in nieuwe zakken	10 - 11
Deuren gaan open met deze drie sleutels	12 - 17
Veelgestelde vragen over het missionaire pastoraat	18 - 19



bisdombreda.nl

Uitgave Bisdom Breda 2024

Foto's:

Unsplash p.1,4-5,10-11,13,18-19;

Ramon Mangold p.2,7,14-15,17;

Katholiekleven.nl p.8-9

Voorwoord

Onze Kerk bestaat omwille van *God die de wereld zozeer heeft liefgehad dat Hij zijn eniggeboren Zoon heeft gegeven opdat alwie in Hem gelooft niet verloren zal gaan, maar eeuwig leven zal hebben* (Joh 3,16). Dat is de missie die Jezus zijn leerlingen toevertrouwde. De wereld verandert echter constant en om trouw te zijn aan haar missie en identiteit moet de Kerk zich verhouden tot die veranderingen. Veranderingen zijn nooit gemakkelijk. We houden van comfort en rust en willen graag weten waar we aan toe zijn. Toch zit verandering in het DNA van de Kerk; het is een beginsel van onze Kerk.

Als Jezus aan zijn missie begint, luiden zijn eerste woorden: *Bekeert u en geloof in de Blijde Boodschap* (Mc 1,15). Zo'n ommekeer leek de leerlingen onmogelijk, maar Jezus leerde hen: *voor God is niets onmogelijk* (Mc 10,27; Lc 1,37). Ze hebben een wezenlijke verandering doorgemaakt van *zich-laten-leiden-door-menselijke-overwegingen* naar *zich-laten-leiden-door-wat-God-wil*.

Een verandering van 'iets weten' tot een persoonlijke band met Jezus. Zo'n wezenlijke verandering heet in christelijke context: **bekering**.

Als Kerk van Christus staan we in onze tijd dus voor de uitdaging nieuwe wegen te vinden om de vreugde van het evangelie te delen in de veranderde cultuur. We kunnen dat niet zonder bekering. Vanuit de wereldkerk is in 2021 een toekomstvisie aangereikt om serieus in te gaan op de actuele situatie van de Kerk: "De pastorale bekering van de parochiegemeenschap ten dienste van de evangeliserende zending van de Kerk". Hiermee worden niet alle problemen opgelost, maar er wordt wel een eerste stap gezet. Elke goede verandering begint bij een eerste concrete stap *naar en met Christus*. Gaat u mee op die weg?

Bisschop Jan Liesen

Een nieuwe tijd

A person in a brown jacket is seen from the side, looking at a tall digital billboard at night. The billboard displays several advertisements, including one for 'KROON' (a crown logo), 'SAMSUNG', and a food advertisement. The background is dark with some city lights and a red structure on the left.

Van de eerste christen wordt verhaald dat ze “bij het hele volk in de gunst stonden” (Hand 2,47). De eerste christenen leefden niet op een eilandje, afgescheiden van de wereld. Ze stonden midden tussen de mensen. De manier echter waarop ze leefden, werd door de mensen gezien én gewaardeerd. Zo klein als ze als groep waren, ze lieten zich door Jezus als zijn leerlingen vormen en zenden om overal van Gods liefde te getuigen. Jezus zegt daarover: “jullie zijn het zout der aarde en het licht der wereld” (Mt 5,13-14).

De boodschap van Jezus is alle eeuwen dezelfde, maar de tijden veranderen continue. Dit vraagt van christenen om steeds weer opnieuw te zoeken naar wegen waarop ze kunnen aansluiten bij de veranderende wereld. Zo kunnen christenen op een geloofwaardige wijze van Jezus en de liefde van God getuigen. Vandaag, anno 2024, staan wij als christenen ook voor deze opdracht.

Vergeleken met zo'n 60 tot 70 jaar geleden speelt de Kerk geen dominante rol meer in onze samenleving. In 1960 was nog 80 procent van de Nederlandse bevolking katholiek of protestant. Hoewel onze samenleving toen sterk verzuild was, werden de christelijke waarden door praktisch iedereen gedeeld. Er was sprake van een christelijke cultuur. Het christelijk geloof doordeesemde als het ware alle bereiken van het leven: van onderwijs tot politiek; van werketos tot gezondheidszorg; enzovoorts.



In Nederland en in heel West-Europa is inmiddels al lang geen sprake meer van een christelijke cultuur. Niet meer het geloof in God bundelt alle krachten in onze samenleving, maar het geloof in de mens en in zijn mogelijkheden. Individuele vrijheid, vooruitgang en emancipatie zijn grote waarden in de huidige samenleving. In deze nieuwe, seculiere omgeving is het niet meer vanzelfsprekend om als gelovige te leven. Eerder andersom.

Vroeger bepaalde de christelijke cultuur dat mensen zich aansloten bij een Kerk. Iedere katholiek hoorde automatisch bij een parochie. Daar ging je iedere zondag naar de kerk. Daar ontving je de sacramenten en deelde je in het kerkelijke leven. Die tijd is voorbij. Wanneer iemand vandaag als christen wil leven doet hij dat vanuit een eigen keuze; vanuit een persoonlijke overtuiging. Eigenlijk is dat heel christelijk: geloof is immers het vrije antwoord van mensen aan God, die met ieder mens persoonlijk een relatie wil aangaan.

We staan op een kantelpunt. In zekere zin beleven we het einde van de christenheid in Nederland en heel West-Europa. Dit betekent echter niet het einde van de Kerk of van het christelijk leven. Wel staan we voor nieuwe vragen: Hoe kunnen we Kerk zijn zonder de invloedrijke positie die we hadden? Hoe kunnen we Kerk zijn in een niet-christelijke wereld? Hoe kunnen we Kerk zijn in een nieuwe tijd?

Huidige cultuur

In het begin bij de schepping krijgt de mens van God de opdracht om vruchtbaar te zijn, de aarde te onderwerpen en over haar te heersen (vgl. Gen 1,28). Dit laatste klinkt op het eerste gezicht niet zo positief. Het lijkt het beeld op te roepen van een mens die als heerser de aarde zou kunnen uitbuiten. Paus Franciscus leert ons in zijn encycliek *Laudato Si'* dat de opdracht om de aarde te onderwerpen niet tot een absolute heerschappij over de andere schepselen mag leiden. Integendeel, deze woorden herinneren ons eraan dat de mens geroepen is de tuin van de wereld te bebouwen en te bewaken (vgl. *Laudato Si'* 67).

Iedere generatie heeft de verantwoordelijkheid voor het bebouwen en bewaken van de aarde; te zorgen voor een goede ordening van de relaties tussen de mensen onderling en van de relaties tot de natuur. Dit ordenen van al deze relaties is cultuur.

De huidige Westerse cultuur wordt sterk bepaald door noties als individuele vrijheid, materiële vooruitgang en emancipatie. Een groot goed is dat mensen vandaag veel meer dan vroeger zelf kunnen kiezen. De keerzijde is echter dat mensen zich niet zoveel meer laten gezeggen. Onze samenleving is anti-autoritair en waarheid is een relatief begrip geworden (maar: gerelateerd aan wat?). Vooruitgang heeft zich vertaald in een ongebreidelde consumentenmentaliteit. De moderne mens consumeert graag en wel direct. De uitputting van de aarde is hiervan een gevolg.

Christenen zijn onderdeel van de cultuur waarin ze leven. We zien dat in het leven van de parochie terug. Consumentengedrag zien we in het feit dat mensen naar de Kerk komen als ze iets van de Kerk willen: een kindje moet gedoopt worden, zoon of dochter is toe aan de eerste heilige Communie.



Dat de kinderen op de eerste heilige Communie voorbereid moeten worden, oké, maar het liefst niet te lang: zes bijeenkomsten is meer dan genoeg en een paar keer op zondag naar de kerk dat is te veel.

Het sterke individualisme zien we terug bij uitvaarten. Het eeuwenoude ritueel van de Kerk is niet genoeg. Het moet persoonlijk. Liefst ook met grote schermen waarop het leven van de overledene geprojecteerd wordt. Niet God staat centraal, maar de overleden mens. Een sterke eigen autonomie maakt weer dat mensen zich niet graag iets laten zeggen. We willen dan ook geen leerling van Jezus meer zijn.

Christenen zijn echter geen volgers van de heersende cultuur, maar vormers van een nieuwe cultuur. Of zoals Paulus het zegt: *“Wordt andere mensen met een nieuwe visie. Dan zijt ge in staat om uit te maken wat God van u wil, en wat goed is, wat zeer goed is en volmaakt”* (Rom 12,1-2). Wat is de cultuur van u als leerling van Jezus?

Nieuwe parochie- cultuur: leerling van Christus zijn

De evangeliën verhalen over Jezus die mensen roept, vormt en uitzendt; de gewone uitdrukking voor deze personen is “leerlingen”. In onze beleving hoort leerling-zijn bij de schooljaren en lijkt dan iets te zijn van het verstand. Bij de (eerste) leerlingen van Jezus was hun leerling-zijn echter iets van het **hart**, van het gegrepen worden door de liefde van Jezus en trouw zijn aan Hem.



In de veranderde wereld is het nodig onze (parochie)cultuur tegen het licht te houden en opnieuw leerlingen van Christus te zijn. Dat is altijd een kwestie van het hart. “*Wat verlangt ge?*” is de eerste vraag van Jezus (Joh 1,38). Ons hart is vaak uit beeld geraakt: we zijn meer vertrouwd met de zeebodem en het maanoppervlak dan met de bodem van ons eigen hart.

Wat weten we van ons hart? Alle evangeliën vertellen over de laatste avond van Jezus met zijn leerlingen. Hij kende hun harten en voorspelde dat één van hen Hem zou verraden. Dat is een moment waar we iets te weten komen over het hart van leerlingen en over het hart van Jezus.

Jezus bewaarde het geheim van de verrader in zijn hart; zijn liefde voor Judas was even groot als voor Johannes (aan wie Hij een hint gaf) en voor de rest van de groep. Een onvoorwaardelijke liefde, tot het uiterste. De leerlingen doorzochten hun hart en ze zeiden allemaal “*Ben ik het, Heer?*” Allen twijfelden even aan hun trouw.



Hoe zorgen we ervoor dat de motieven van ons hart zuiver zijn? Ons motief is zuiver als we Jezus voor ogen houden bij ons doen en laten. Ons hart is zuiver en we handelen in zijn Naam als we Hem de eer geven. Denk even aan Petrus. Aan zijn spraak was te merken dat hij een Galileeër was, en daaruit werd afgeleid dat hij een leerling van Jezus was. Dat was alleen buitenkant, maar zoiets geldt ook voor de binnenkant, voor het hart. 'Waar het hart vol van is, daar loopt de mond van over'. Zuiverheid van hart is dat ons doen en laten ons identificeert als horende bij Jezus.

God die het hart geschapen heeft, wil dat we het voor en met Hem gebruiken. De manier waarop een leerling van Jezus leeft, moet zijn: *"De waarheid spreken in liefde"*, zoals Paulus zegt. Mensen geven er weinig om hoeveel je weet totdat ze weten hoeveel je om ze geeft. De Kerk van vandaag heeft niet meer of betere organisaties of methoden nodig, maar leerlingen van Jezus: mannen en vrouwen die trouw zijn aan Hem en open staan voor de Heilige Geest, dus mensen van gebed, mensen die machtig zijn in gebed. Mensen die van harte willen zeggen: "Hier ben ik, Heer".

Nieuwe wijn in nieuwe zakken

Jezus heeft zijn leerlingen een missie toevertrouwd, namelijk om de vreugde van het Evangelie te delen met alle mensen. Deze missie ziet er anders uit in een christelijke samenleving dan in de huidige seculiere samenleving. Er is nieuwe tijd is aangebroken. Ons eigen Nederland is een missiegebied. Praktisch alle mensen onder de vijftig weten niet of nauwelijks wie Jezus is. We zijn geroepen om in onze eigen familie, op ons werk en in onze buurt de vreugde van het Evangelie te verkondigen. Ook al staan nog velen ingeschreven als katholiek, feitelijk doen we dit inmiddels als een bescheiden club. De Kerk is in Nederland geen groot en invloedrijk instituut meer.

Bij deze nieuwe situatie horen nieuwe kerkbeelden. Een bekend en treffend beeld is dat van zout der aarde en licht der wereld. Je hebt niet veel zout nodig om een maaltijd op smaak te krijgen. Ook een klein vlammetje is genoeg om je in een pikdonkere ruimte te oriënteren, als je tenminste wil zien en niet je ogen dichtknijpt. Dit evangelisch beeld helpt om ons niet op de geringe aantallen blind te staren en te denken dat het vanwege de teruglopende aantallen slecht gaat met de Kerk.

Een ander belangrijk beeld uit de Schrift is het *Lichaam van Christus* (vgl. Rom 12,4-5; 1 Kor 12). Dit beeld leert ons dat ieder lid van de gemeenschap een eigen specifieke taak heeft in de opbouw en de zending van de Kerk. Een instituut kent ambten en vrijwilligers, maar een lichaam niet.



Een lichaam heeft ledematen die onvervangbaar zijn. Zo is het ook met de Missionaire Kerk: iedere gedoopte is onvervangbaar en is met zijn of haar specifieke gaven en talenten gevraagd.

De Kerk die zich bewust is van haar missie, blijft dicht bij het Woord Gods. Ze weet zich gezonden in de wereld. De leerling gaat daarbij niet alleen op pad, maar twee aan twee (vgl. Lk 10,1). Ze weet ook dat alle ballast over boord mag: "geen beurs, geen reiszak, geen schoeisel" (Lk 10,4). Het teveel aan gebouwen en structuren mogen we loslaten om vrij te zijn en naar de mensen toe te gaan. En keer op keer komen we als gelovigen samen om de vreugde van het gezonden-zijn met elkaar te delen.

Missionair Kerk-zijn vraagt dus om een andere, meer evangelische wijze van Kerk-zijn. Of Bijbels gezegd: nieuwe wijn in nieuwe zakken. Het nieuwe nu is eigenlijk van alle tijden, namelijk de opdracht van Jezus om de wereld in te gaan en alle volkeren tot zijn leerlingen te maken (vgl. Mt 28,19). Blijven we dat op de oude (institutionele) manier doen, dan zullen de oude zakken barsten. "Nee, nieuwe wijn in nieuwe zakken" (Mt 9,17).

Deuren gaan open met deze drie sleutels

Aan ons, leerlingen van Jezus, is de taak gegeven de schat van het geloof te leven, te vieren en door te geven. We staan nu voor die opdracht in een veranderde cultuur. In het recente verleden hebben we ons vaak bezorgd en druk gemaakt over veel dingen: gebouwen, financiën, (liturgie)roosters, zoeken van vrijwilligers, enz. Jezus leert ons echter dat slechts één ding nodig is, namelijk te luisteren naar wat Hij ons te zeggen heeft (Lc 10,38-42). Hij draagt ons op: *“Zoekt eerst het Koninkrijk en zijn gerechtigheid; dan zal dat alles u erbij gegeven worden”* (Mt 6,33). Het Koninkrijk Gods is zijn missie (vgl. Mc 1,15) en daarvoor heeft Hij zijn Kerk geroepen (*ek-klesia = eruit geroepen*).

Een missionaire parochie, zo kunnen we zeggen, weet zich in dienst van de verkondiging van het Koninkrijk van God en zijn gerechtigheid en staat open voor een nieuwe wijze van kerkelijk leven.

De nieuwe tijd vraagt van ons als gelovigen een andere werkwijze - een pastorale bekering - om ons met de hedendaagse mens te verbinden. Daarvoor zijn er drie belangrijke richtlijnen aan te wijzen. Het zijn als het ware drie sleutels die een nieuwe toekomst ontsluiten. Om aan de sleutels de juiste voeding, kracht en samenhang te geven, is er een alles verbindende en heel wezenlijke sleutelring: de eucharistie.

Eerste sleutel: prioriteit van evangelisatie

In veel parochies ligt de focus op liturgie en sacramenten, op verzorgend pastoraat. Dat is niet verkeerd, maar onze tijd heeft iets anders nodig. We kunnen er in de nieuwe tijd niet meer op rekenen dat mensen een basiskennis hebben van het geloof (catechese is nodig). We moeten onderzoeken hoe we nieuwe mensen kunnen bereiken (evangelisatie is nodig). Prioriteit geven aan evangelisatie betekent dan:

- **vóórd**at catechese gegeven wordt, **eerst** mensen bij Jezus brengen, en
- **vóórd**at sacramenten gevierd worden, **eerst** catechese geven.



Ook de naastenliefde heeft zijn eigen plaats: het is onmogelijk een goede vriend te zijn voor hulpbehoevenden als je niet eerst de vriendschap van het hart ontwikkelt met Jezus. Alleen van Hem leer je belangeloze liefde, die niet stopt als het moeilijk wordt.

Evangelisatie is een kernwoord in de verkondiging van alle pausen sinds het Tweede Vaticaanse Concilie (1962-1965), maar is een onbekend begrip gebleven in veel parochies. Dat vraagt om een verandering van parochie-cultuur: wat onbekend is gebleven moet eigenlijk normaal worden.

Over wat belangrijk is moeten we open zijn, en we moeten **er tijd voor inruimen**. De activiteiten die mensen bij Jezus brengen moeten de meeste tijd, aandacht en middelen krijgen. Alleen zo komen er nieuwe leerlingen en groeit een parochie. Lange tijd hebben we gefocust op vieringen en sacramenten(voorbereiding), zonder te kijken of dit mensen bij Jezus bracht. Dit is de reden waarom er een pastorale bekering van de parochie nodig is en waarom evangelisatie het hart van de parochievernieuwing moet zijn.

In een krimpende Kerk zijn we geneigd in de verdediging te gaan, maar wie zit te wachten op een zelfverdediging van de Kerk? Mensen zoeken naar antwoorden op wat gaande is in de wereld en op levensvragen die zo zwaar op hen kunnen drukken. Wat kan de Kerk geven dat de wereld al niet zelf heeft? Evangelisatie betekent: we kunnen de vreugde van het evangelie doorgeven en de genade die komt door het leren kennen van Jezus Christus.



Tweede sleutel: goed leiderschap

Goed leiderschap begint ermee dat een leider weet waar hij of zij een groep naartoe leidt. Wat is de goede richting voor de geloofsgemeenschap van een parochie, voor een bisdom? Hoe weet je in welke richting God nu roept? Wat een leider nodig heeft is een visie, een inspirerend beeld van de toekomst. Hoe kom je aan zo'n visie? Het korte antwoord is: door gemeenschappelijk gebed en door gemeenschappelijke onderscheiding.

Langs de weg van gemeenschappelijk bidden, luisteren en spreken hebben in het bisdom Breda de bisschop en een steeds grotere kring van medewerkers in de eerste helft van 2021 een visie opgetekend voor het bisdom. Die diocesane visie is bedoeld als inspiratie. Het is ook een toetssteen voor leiders in de pastorale zones en parochies om in gezamenlijk gebed en onderscheiding tot een parochie-visie te komen. In een visie voor een missionaire parochie worden doelen en prioriteiten duidelijk benoemd. Vanuit de missionaire visie wordt een concrete route op gesteld, worden taken verdeeld en middelen toegewezen.

Leiding geven aan de uitvoering van een missionaire plan kan niet door één persoon gebeuren. De basis van een leiderschapsteam is de missie van Jezus die Hij zijn leerlingen toevertrouwt: niemand heeft daarvoor alle wijsheid in pacht en iedereen heeft blinde vlekken. In een missionaire parochie geeft de priester geen leiding *aan een team*, maar **vanuit een team**. In zo'n leiderschapsteam werken priester(s) samen met mannen en vrouwen die hun godgegeven talenten dienstbaar willen inzetten voor de geloofsgemeenschap en de missie van de Kerk. Een goed leiderschapsteam functioneert als een huiskerk: ze komt samen om te bidden en te onderscheiden.

Hoe zit het dan met de rol van de pastoor en het parochiebestuur? In een missionaire parochie staat het leiderschapsteam voor het gezamenlijk verantwoordelijkheid dragen voor een visie die mensen bij Jezus brengt. De priester blijft de benoemde eindverantwoordelijke en voorzitter van het parochiebestuur. Nieuw is dat hij ontdekt waar hij in deze verantwoordelijkheid door anderen met andere talenten aangevuld mag worden. Het



parochiebestuur blijft verantwoordelijk voor materieel beheer en ondersteuning van het pastoraat. Het is niet automatisch het leiderschapsteam. Missionair leiderschap gaat over visie en over het onderscheiden hoe iedereen de juiste mogelijkheid krijgt de missie van Jezus mee te dragen.

Derde sleutel: de kracht van de Heilige Geest

De drie sleutels bestaan naast elkaar, maar als er toch een orde in aan te brengen is, dan is de kracht van de Heilige Geest de eerste en belangrijkste sleutel. Deze sleutel staat voor: je leven in dienst stellen van de missie van Christus en open zijn voor zijn kracht door de Heilige Geest.

De vernieuwing van de parochie is uiteindelijk een werk van de Heilige Geest. Hoe gaat dat concreet? Het Koninkrijk en zijn gerechtigheid kunnen we niet uit eigen kracht tot stand brengen, maar God kan het wel. En God verlangt dit ook voor de Kerk. Jezus wil niets liever dan alle mensen ontmoeten: daarvoor heeft Hij een Kerk aan zijn missie gegeven. Dat betekent: Hij doet het niet zonder ons. God gaat met ons om als met vrije mensen en doet een beroep op onze vrijheid om met Hem mee te doen en in zijn kracht te werken. Hij spreekt ons aan en zijn Woord maakt ons verantwoordelijk. Hij wacht op ons antwoord. Zo is het spreekwoord waar: 'Verbeter de wereld (de parochie), begin bij jezelf.'

Werken in de kracht van de Heilige Geest vraagt om een open en kritische blik naar onszelf en naar onze parochie. Hoe staan we er werkelijk voor? Als we denken dat het eigenlijk al goed genoeg gaat, als we denken dat de parochie er niet zo beroerd aan toe is, dan is dit niet voor ons. Als we eerlijk zijn, vinden wij de Heilige Geest best lastig. We hebben liever zelf de regie en willen eigen oplossingen bedenken, die dan uiteindelijk weer om onszelf draaien. De Kerk is echter geen mensenwerk. De Heilige Geest leidt de Kerk en dat is geruststellend. God heeft de wereld zozeer lief dat Hij alle mensen tot zich wil trekken door zijn Zoon. Hij heeft het initiatief en Hij belooft ons daarom de kracht van de Heilige Geest (Lc 24,49; Hand 1,8). Dát is de drempel waar we overheen moeten om de parochie missionair te laten worden en ons te vernieuwen. Dát is de bekering die we nodig hebben. Bij die bekering hoort: steeds opnieuw bidden om de kracht van de Heilige Geest.

Wat is bidden om de Heilige Geest? Alleen de taal van parochievernieuwing gebruiken is zinloos, als het niet in wordt geïnspireerd door de Heilige Geest en niet gepaard gaat met echte toewijding. Paulus zegt het zo: *“Wijdt uzelf aan Hem toe als een levende, heilige offergave, die Hij kan aanvaarden. Dat is de geestelijke erediensdienst die u past. Stemt uw gedrag niet af op deze wereld. Wordt andere mensen, met een nieuwe visie. Dan zijt ge in staat om uit te maken wat God van u wil, en wat goed is, wat zeer goed is en volmaakt”*. (Rom 12,1-2). In het gebed om de Heilige Geest en in het bidden tot de Heilige Geest kunnen we ontdekken hoe we met God mogen meewerken en wat goed en waardevol is. De parochievernieuwing is een uitnodiging de Heilige Geest beter te leren kennen: in gebed en in gezamenlijk luisteren en onderscheiden waar Gods stem resoneert.

De sleutelring: de eucharistie

Vanaf het allereerste begin zijn de christenen trouw gebleven zijn aan zijn gebod “Doet dit om Mij te gedenken”. De eucharistie wordt in alle parochies in heel de Kerk gevierd. Dat maakt een parochie echter nog niet missionair en de eucharistie alleen brengt geen nieuwe mensen tot Jezus.

De eucharistie heet in de volksmond “heilige Mis” en dat is afgeleid van de laatste woorden van de Mis (in het latijn: *ite, missa est*). Toen we de eucharistie in de volkstaal gingen vieren, is dat niet vertaald, maar omschreven als: *“Gaaf nu allen heen in vrede”*. Daarmee is een belangrijk aspect weggefallen: namelijk dat we uitgezonden worden, een missie hebben (Mis komt van “missio”). In de nieuwe uitgave van het missaal staan meerdere vertalingen, o.a. *“Gaaf heen en vervult uw zending als christen”*.

Wat is de eucharistie van waaruit we gezonden worden? De eucharistie is een echt **offer** en ze verbindt ons over tijd en plaats heen met de zelfgave van Jezus waardoor onze verlossing wordt bewerkt en aangeboden. De eucharistie is een echte **maaltijd** volgens de uitdrukkelijke opdracht van Jezus: neemt en eet! De eucharistie is een echte **herdenking**, een herbeleving, die ons terugbrengt aan de voeten van het kruis en bij het lege graf: we worden iedere keer ondergedompeld in het leven, de dood en de verrijzenis van Jezus.

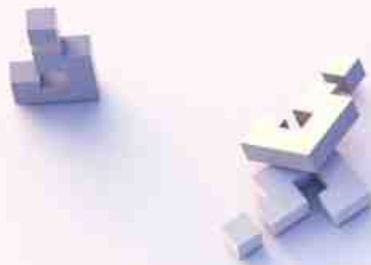


De Kerk heeft de aanwezigheid van Christus in de eucharistie op verschillende manieren herkend: (a) in de dienaar die gewijd is om voor de gemeenschap Christus tegenwoordig te stellen: de priester is een “alter Christus”; (b) in de gemeenschap van gelovigen: “waar twee of drie in mijn Naam bijeen zijn, daar ben Ik in hun midden”, (c) in de Heilige Schrift en (d) in het Allerheiligst Sacrament dat na de Eucharistie in het tabernakel wordt bewaard en aanbeden.

In verschillende tijden en om allerlei redenen werd/wordt de eucharistie soms gereduceerd tot één aspect, terwijl ze al deze aspecten omvat. Het Tweede Vaticaanse Concilie omschrijft de eucharistie als “bron en hoogtepunt” van waaruit de leerlingen gezond worden. Voor de pastorale bekering van de parochie is een hernieuwde aandacht voor de **Eucharistie in heel haar volheid nodig**. Dat betekent: de zondagse eucharistie wordt met eerbied en zorg gevierd, met relevante en verdiepende verkondiging, met muziek die het hart verheft en verwarmt, met gastvrije aandacht voor alle aanwezigen.

Zonder de eucharistie in heel haar volheid zijn de drie sleutels niet in staat om de pastorale bekering van de parochie tot stand te brengen. Ze geven aan de drie sleutels de juiste kracht en samenhang. Op de dag des Heren, op de zondag, komt de levende Heer in de eucharistie aanwezig te midden van de leerlingen. Hij zelf laat ons delen in zijn leven, en Hij zelf zendt ons uit. Zo zet de eerste dag van de week de toon voor alle (week)dagen van ons leven.

Veelgestelde vragen

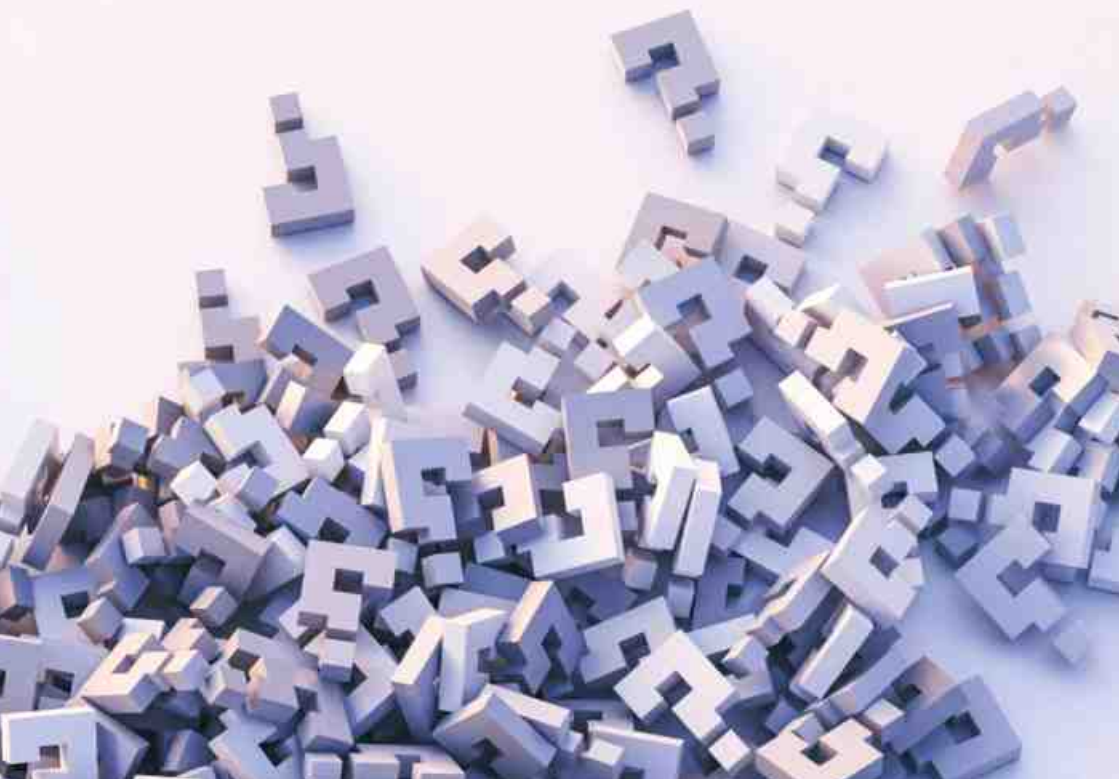


Hebben we het dan allemaal verkeerd gedaan?

Dat gevoel kun je zeker krijgen, als je je al lang voor de Kerk inzet en hoort dat het nu anders moet. Maar dat laatste is een inzicht, geen verwijt. De afgelopen decennia is er veel gedaan en uitgetoet om de Kerk levend te houden. Terugkijkend zien we duidelijker wat vruchtbaar is gebleken en wat niet. Natuurlijk doet het pijn om te zien dat waar je zo in hebt geloofd dood loopt - of dat anderen vinden dat waar jij aan hebt meegedaan dood loopt. De ommekeer in ons denken en doen, waartoe paus Franciscus ons oproept, is geen afrekening met het verleden. Durf je, zoals Abraham, met vertrouwen het verleden los te laten en met elkaar opnieuw af te stemmen op het plan van de Heer voor de toekomst?

Moeten we langs de deuren gaan?

Misschien wel. Niet wij allemaal natuurlijk, maar jij misschien wel. In onze eigen omgeving actief het geloof uitdragen – missionair zijn – hebben we in onze volkskerk eeuwenlang niet hoeven doen. Dat was iets voor missionarissen over de grens. Nu we zelf missiegebied zijn geworden, voelt het ongemakkelijk om ook zelf missionaris te worden. En dat kun je ook op afstand houden, door te verwijzen naar opdringerige praktijken die de ander niet vrijlaat en respecteert. Feit is dat we helemaal géén ervaring hebben met missie in eigen land en moeten ontdekken wat past bij een katholiek. Het is al heel wat, wanneer je de vragen over jouw geloof en naar-de-kerk-gaan niet uit de weg gaat. Maar we moeten erop rekenen dat de Geest sommigen inspireert om meer te doen en om mensen direct aan te spreken. Sta je daar open voor?



Worden we een elitekerk?

Dat is een vraag die veel opkomt, vaak ook bij pastoors en leden van pastorale teams. In de volkskerk deed iedereen vanzelfsprekend mee. Mensen groeiden daarna door in geloof. Maar eigenlijk weten we inmiddels wel dat mensen nu niet vanzelf groeien in geloof. Sterker nog, mensen stappen niet meer in, hoe laag de drempel ook is. De volkskerk is voorbij. De oudere generatie heeft dat veelal als een bevrijding ervaren. Maar voor jongere generaties is het juist aantrekkelijk dat er iets van hen wordt verwacht. Worden de gelovigen van de toekomst daarmee een gesloten elite, een heilige rest? Juist niet. Katholiek-zijn en missionair-zijn is streven naar het ideaal, daarvan getuigen en de zorg voelen om anderen te helpen die weg te gaan, ieder op zijn eigen manier en in zijn eigen tempo. Voel jij die zorg ook, voor degenen met wie jij in contact bent, binnen en buiten de Kerk?

Werken in een Missionaire Parochie

Het Evangelie (Lc 10,1-17)

naar onze situatie vertaald

“Hij zond hen twee aan twee voor zich uit”

we werken in tweetallen

“vraagt de Heer van de oogst”

het gebed is de basis

“gaat dan”

we trekken eropuit en maken contact met alle mensen die ons pad kruisen – hoe minder uren achter het bureau, hoe beter

“Ik zend u als lammeren tussen wolven”

de wereld is hard en niet altijd gemakkelijk, maar onze kracht ligt in zwakheid en zachtheid

“neemt geen beurs mee, geen reiszak,
geen schoeisel”

we starten met weinig en eenvoudige middelen

“eerste woord: Vrede aan dit huis”

we sluiten vriendschap, zijn bringers van Vrede

“blijft in dat huis en gaat niet van het ene huis
naar het andere”

we blijven trouw aan het ene engagement en doen niet te veel tegelijk

“eet wat u wordt voorgezet”

we delen het leven met de mensen

“geneest de zieken en zegt hen: het Rijk Gods is u
nabij”

vanuit de verbondenheid met de mensen verkondigen we de Blijde Boodschap in Woord en Sacrament

“en waar u niet ontvangen wordt, schudt het stof
van uw voeten”

bij geen gehoor, weerstand, afwijzing en andere negatieve ervaringen, gaan we door, zonder verbittering; we laten ons niet ontmoedigen

“de twee en zeventig keerden vol blijdschap terug
en zeiden”

we ontmoeten elkaar regelmatig en vertellen de Heer en elkaar hoe het is gegaan; we delen met elkaar de Vreugde